

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

JOK – Jalkautuva osaamisen kehittämisklinikka

Hankkeen loppuraportti

Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke
Toimintalinja: 4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen
Erityistavoite: 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen

TOIMINNAN JA TULOSTEN TIIVISTELMÄ

JOK – Jalkautuva osaamisen kehittämisklinikka on Auralan Setlementti ry:n vuosina 2018–2021 toteuttama hanke, jossa kohderyhmänä olivat aikuiset työssäkäyvät maahanmuuttajat. Hankkeen tavoitteena oli kehittää työelämässä olevien osaamista, jotta työelämässä pysyminen ja eteneminen mahdollistuu. Hankkeessa oli 222 osallistujaa eri ammattialoilta ja työtehtävistä, eri lähtömaista ja erilaisista elämäntilanteista. Hankkeessa tarjottiin osallistujille opetusta ja ohjausta perustaidoissa, kuten suomen kielessä, matematiikassa ja työelämätaidoissa. Opetusta ja ohjausta toteutettiin sekä yksilöille ja pienryhmille klinikkamaisena että työpaikoille jalkautuvana toimintana.

Kielitaidon ja muiden perustaitojen osaamisen kehittämistä on JOK-hankkeessa viimeisten kolmen vuoden aikana testattu ja toteutettu hyvin tuloksin. Kokemukset hankkeesta olivat positiivisia. Tarvetta yksilölliselle opetukselle ja ohjaukselle selvästi on ja mukana oli paljon sellaisia osallistujia, jotka eivät muusta tarjonnasta olleet itselleen sopivaa palvelua löytäneet. Yksi hankkeen suurimmista eduista on ollut joustavuus. Aikataulut ja sisällöt suunniteltiin jokaisen osallistujan tai ryhmän kanssa erikseen, jolloin hanke palveli tehokkaasti muun muassa vuorotyössäkäyviä, jotka työvuorojen epätasaisuuden vuoksi eivät voi esimerkiksi osallistua viikoittain samaan aikaan järjestettävälle kielikurssille. Sisällöllinen joustavuus taas mahdollisti opiskelun omaan taitotasoon ja tarpeisiin nähden sopivalla tavalla ja nopeudella. Hankkeen alkupuoliskolla opetusta ja ohjausta toteutettiin Auralan tiloissa ja työpaikoilla, mutta koronapandemian vuoksi hankkeen toinen puolisko toteutettiin etäyhteyksin. Hanke on lisännyt osallistujien perustaitojen osaamista yksilöllisten tarpeiden mukaan suomen kielessä, matematiikassa ja työelämätaidoissa. Hanke on lisännyt myös osallistujien itsetuntemusta, itsevarmuutta ja ymmärrystä omasta oppimisprosessista.

JOK – Skill Laboratory is the project run by Auralan Setlementti ry during the years 2018–2021. The target group of this project has been immigrant employees. The goal was to develop skills to enable the employees to continue and/or advance the career. The project served 222 participants from different occupations, nationalities and varying life situations. In this project the participants were provided with education and guidance in basic skills as Finnish language, mathematics and work life skills.

The experiences of this project were positive. There is clearly the need for individual education and guidance and many of the participants involved in the project had not found the suitable

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

service anywhere else. One of the greatest benefits in this project has been flexibility. Schedules and content of the lessons were planned based on the needs of the participant in question. Therefore the project could serve efficiently for example those working in varying shifts which made it impossible to them to participate the language courses with fixed schedules. In the beginning of the project meetings were organized in Aurala or the participants' work places but due to corona pandemic on the other half of the project all the meetings were held with remote connections.

The project has improved participants' individual skills in Finnish language, mathematics and work life skills. The project has also increased participants' self-esteem, confidence and the understanding of their own learning processes.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hanke alkoi 1.8.2018 ja ensimmäiset oppitunnit pidettiin 9.8.2018, joten hanke pääsi käyntiin hyvin nopeasti. Hankkeen palvelulle oli jo suunnitteluvaiheessa tiedostettu selkeä tarve ja se löysikin kohderyhmänsä nopeasti. Hankkeen viimeinen oppitunti pidettiin 11.11.2021 ja hanke päättyi 30.11.2021, joten myös hankkeen loppupäässä hankeaika on tehokkaasti käytetty.

Työssä pysymisen ja työuralla etenemisen arvioiminen hankkeen aikana riippui paljon siitä, millaisia ja missä tilanteissa hankkeen palveluja haettiin. Pidemmän aikavälin osallistuminen hankkeeseen mahdollisti tilanteen ja/tai muutosten seuraamisen.

Räätälöidyt palvelut: Hanketta suunnitellessa oletuksemme oli, että täsmäapu osaamisen ongelmakohdissa auttaa pääsemään eteenpäin ja uskomaan jälleen omiin vahvuuksiin. Juuri näin kävikin. Monelle osallistujalle hanke pystyi tarjoamaan opetusta ja ohjausta osallistujien akuutteihin kehittymistarpeisiin.

Perustaitojen kartoitus: Hankkeen tarkoituksena on alusta alkaen ollut kohdata asiakkaan tilanne kokonaisvaltaisesti. Käytännössä tämä on tarkoittanut esimerkiksi sitä, että suomen kielen opiskelumahdollisuutta etsivän henkilön kanssa on päädytty keskustelemaan siitä, että kielenoppiminen ei ole edistynyt tai sanojen muistaminen on hankalaa. Tämän jälkeen on yhdessä pohdittu, mistä jämähtäminen voisi johtua ja päästy usein kiinni taustalla vaikuttavaan stressiin ja esimerkiksi perhetilanteen haasteisiin tai oleskeluluvan aiheuttamaan stressiin. Kun näihin taustatekijöihin on voitu hankkia lisäapua, on myös kielenoppimisessa päästy yleensä eteenpäin. Toisinaan muun muassa vuorotyö ei mahdollista osallistumista kielikurssille viikoittain samaan aikaan, jolloin henkilökohtainen aikataulu ja suunnitelma ovat olleet toimiva ratkaisu päästä kielenoppimisessa haasteista huolimatta pienin askelin eteenpäin.

Osaamisklinikka: Hankkeen ensimmäisellä puoliskolla lähiovetus toimistolla oli kiintopiste osaamisklinikalle. Jalkautumista tehtiin työpaikoille, kun opetuksen järjestämisestä oli työnantajan

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

kanssa ensin sovittu. Yksittäisten, itse hankkeen pariin hakeutuneiden osallistujien opetus ja ohjaus järjestettiin Auralan opiston tiloissa. Koronapandemian myötä hankkeen toisella puoliskolla

siirryttiin etätyöhön myös opetuksen ja ohjauksen osalta. Etätyöskentely mahdollisti palvelun niille, jotka aiemmin eivät olisi voineet toimistolle aikataulusyistä tulla. Toisaalta etätyöskentely myös karkotti muutamia osallistujia, joilla ei ollut mahdollisuutta (laitteet tai tila) tai halua (toive lähiopetuksesta, jota ei juurikaan ollut tarjolla 3/2020 lähtien) etätyöskentelyyn. Pääosin lähityöskentelystä etäyhteydenpitoon sujui luontevasti ja moni opiskelija huomasi etäyhteyden myötä, että se toimi paremmin kuin olivat aluksi epäilleet.

Perustaitojen kehittäminen: Hankkeen osallistuja- tai osallistujaryhmäkohtaisesti räätälöidyt palvelut toimivat hyvin osaamisklinikan opetuksessa ja ohjauksessa. Kuitenkin etenkin kielen oppimisessa taidon kehittyminen on väistämättä hidas prosessi. Räätälöidyt palvelut ovat kielen osalta olleet itselle toimivien opiskelu- ja oppimistapojen tutkimista ja löytämistä, itsevarmuuden vahvistamista, prosessin aikana rinnalla kulkemista ja taustatukea. Suomen kielen opetuksen osuus hankkeessa oli perustaidoista suurin, mutta opetusta ja ohjausta annettiin myös matematiikassa (erityisesti hoitoalalle haluavat/olevat), työelämän perustiedoissa ja taidoissa (mm. työpaikan vaihtaminen, palkkakuitin lukeminen)

Ryhmät: Ryhmiä kokeiltiin, mutta niiden muodostaminen oli hyvin takkuista. Parhaiten ryhmät toimivat työpaikoilla, joissa ryhmä ja sen aikataulut olivat valmiina. Työpaikoilla toteutettuja ryhmiä oli neljä, joista kaksi toteutui täysin etänä. Kolme suunniteltua ryhmää jäi toteutumatta, osin aikataulu- ja osin tuntemattomista syistä. Pienryhmiä kokeiltiin kerran myös matematiikassa sekä työhön liittyvissä asioissa saman ammattialan tekijöille. Suomen kielessä ryhmiä oli kolme. Osallistujat olisivat olleet kiinnostuneita osallistumaan pienryhmiin enemmän, mutta ryhmien suurimmaksi haasteeksi muodostuivat aikataulut ja tasoerot. Keväällä 2021 tarjottuihin erilaisiin kielenopiskeluryhmiin ilmoittautui vain yksi henkilö, jolle hänellekin aikataulu oli haasteellinen, mutta hanke pystyi hänelle tarjoamaan yksilöllistä opetusta.

Etsivä työ: Oletuksena hanketta suunniteltaessa oli, että osallistujien löytämiseksi olisi tarpeen tehdä paljon etsivää työtä. Hanke tavoitti kuitenkin hyvin nopeasti moninaisen kohderyhmän, minkä vuoksi aktiivinen etsivä työ on jäänyt hyvin pieneen rooliin. Enemmän tarvetta etsivälle työlle olisi ollut hankkeen loppupuolella, mutta korona-ajan haasteet vaikuttivat yhtä aikaa sekä osallistujien kykyyn ja haluun osallistua etätyöskentelyyn että hankkeen mahdollisuuksiin tavoittaa osallistujia.

Hankkeen konkreettinen toiminta:

Perustaitojen kehittämistarpeita arvioitiin pääosin keskustelemalla osallistujien kanssa oppimisen tarpeista ja tavoitteista sekä kokonaistilanteesta. Tarvittaessa käytettiin testaamiseen erilaisia suomen kielen kirjallisia tehtäviä ja matematiikan osalta lähtötilanteen testaus olikin usein tarpeellista. Kokonaistilanteen, esim. taustalla olevien stressitekijöiden huomioiminen oli olennainen tekijä yksilöllisen suunnitelman laatimisessa, sillä käytettävissä olevat voimavarat (mm. ajankäyttö ja psyykinen kuormitus) vaikuttavat merkittävästi siihen, miten tavoitteita lähdetään

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

lähestymään. Kunkin yksilöllinen opiskelusuunnitelma pyrittiin siis laatimaan kulloiseenkin tilanteeseen sopivaksi niin, että se vie osallistujaa eteenpäin tässä hetkessä, mutta jatkossa myös ylläpitää omaa oppimista ja taitojen kehittymistä.

Koska osallistujien tarpeet ja tavoitteet olivat hyvin moninaisia, myös konkreettinen tekeminen oli eri osallistujien kanssa erilaista. Materiaalit ja opiskelutavat valittiin tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Yhtä yhtenäistä kurssisuunnitelmaa ei hankkeessa siis toteutettu. Tarvetta oli esimerkiksi sote-alalla työskentelevillä raportin kirjoittamisen hiomisessa. Taidon kehittäminen koostui muiden kirjoittamien tekstien kielen, sanaston ja rakenteiden analysoimisesta sekä omasta raporttitekstin tuottamisesta ja sen sanaston ja rakenteiden läpikäymisestä yhdessä opettajan kanssa. Raportin kirjoittamisen hiomista kaivanneet ovat olleet kielitaidoltaan tasoilla B1-C1 eli kyseessä on jo selkeästi edistyneempien kielenoppijoiden tarve.

Keskustelua harjoiteltiin keskenään hyvin erilaisissa ammateissa työskentelevien kanssa. Osa kaipasi harjoitusta ravintola- tai hoitoalan keskusteluihin asiakkaan kanssa, osa taas kommunikaatiokeinoja samassa työpaikassa työskentelevien kantasuomalaisten kanssa. Materiaalina käytettiin jo olemassa olevia sopivia dialogeja, mutta usein dialogeja rakennettiin yhdessä opiskelijan konkreettisten esimerkkitalanteiden kautta. Monet ovat sanoittaneet osaavansa kyllä esim. siivouksessa käytettyjen työvälineiden nimet, mutta kaipaavansa lisää yleistä kieltä, jotta voivat tuota ammattisanastoa myös käyttäen muutoinkin kuin luettelemalla. Peruskoulussa siistijänä työskentelevä halusi esimerkiksi oppia, miten hän voi kohteliaasti kysyä luokassa olevalta opettajalta, milloin on hyvä hetki tulla siivoamaan. Dialogin harjoittelua kaipaavat osaavat yleensä jo jonkin verran kieltä (A1-A2), mutta eivät aina osaa soveltaa osaamaansa tai kielen itseopiskelutaidot ovat heikot. Suuri vaikutus on myös sillä, tekeekö työtä yksin vai yhdessä jonkun suomea puhuvan kanssa, sillä yksin tehdessä ei ole mahdollisuutta kuunnella toisen käyttämää kieltä ja oppimaan siitä.

Vaikka työyhteisön työkieli olisi englanti, monet kaipaavat suomen kielen osaamista kahvihuonekeskustelujen ja muun epävirallisen keskustelun ymmärtämiseksi. Tällä onkin suuri merkitys siihen, miten ihmiset kokevat olevansa osa työyhteisöä. Yksi asiantuntijatyötä englanniksi tekevä kertoi hankkeessa oppimansa suomen kielen ansiosta ymmärtävänsä työkavereitaan nykyään paremmin ja olevansa paremmin perillä myös työkavereiden muista kuin työkuulumisista. Suomen kielen taitotaso on tämän profiilin opiskelijoilla yleensä alkuvaiheessa eli 0-A2, jolloin sanaston ja rakenteiden vähäisyys vaikuttaa myös siihen, ettei osattua kieltä oteta täysipainoisesti käyttöön, koska se ei riitä koko keskusteluun. Kielen oppimisen ja käytön tärkeys myös alemmilla kielitasoilla on ollut yksi keskusteluimmista aiheista opiskelijoiden kanssa.

Työelämään liittyvissä asioissa tärkeimmäksi asiaksi selkeästi nousi ennakointi. Tämä näkyy erityisesti työpaikan vaihtamisen yhteydessä. Osa osallistujista hakeutui hankkeeseen, koska suunnitteli työpaikan vaihtamista ja tällöin pystyttiin reagoimaan kertomalla tähän liittyvistä asioista, joista tärkeimpänä se, ettei edellisestä työpaikasta kannata irtisanoutua ennen kuin uusi työ on tiedossa. Valitettavasti jonkin verran on tullut vastaan myös henkilöitä, jotka tulevat kertomaan työpaikan vaihtohalukkuudesta ja samalla kertovat lähteneensä jo edellisestä.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

Työpaikanvaihtajien ja työpaikan sisäisten etenijöiden kanssa käytiin usein läpi työelämän ja työnhaun systeemiä Suomessa, ennakoitiin, päivitettiin tai tehtiin cv ja hakemus, sparrattiin työhaastatteluun sekä mahdollisesti myös yhdessä haettiin työpaikkaa. Työnhaussa yritettiin saada

esille moninainen osaaminen ja hakijan vahvuudet, mutta pohdittiin myös, miten puhua omista kehittämiskohdista. Niillä, jotka eivät olleet vaihtamassa työpaikkaa, tarvetta selvennyksille tuottivat erilaiset työhön liittyvät asiakirjat, kuten työsopimukset ja palkkakuitit, mutta myös työpaikan sisäinen viestintä (sähköpostit, ilmoitukset, ohjeet).

Työelämään olennaisesti liittyvä asia, johon ennakoitiin myös vahvasti kytkeytyi, oli oleskelulupa-asioiden selvittely. Koska oleskeluluvan tyyppi vaikuttaa moniin asioihin, se myös nousi tasaisesti esille. Osalla lupatyyppejä ei aiheuttanut mitään rajoitteita työnhakuun, kun taas esim. alakohtaiset työluvat vaikuttivat. Myös se, oliko osallistuja itse tietoinen esim. lupansa uusimisen ajankohdasta, oli asia, joka täytyi ensin selvittää ja ratkaista.

Matematiikassa opetus painottui osallistujien tarpeista lähtien perustason (alakoulun taso) matemaattiseen osaamiseen ja hoitotyössä vaadittaviin taitoihin (mm. Hoitoalan opintoihin tai LOVE-tenttiin valmistautuminen).

Arjenhallinta nousi esille jonkin verran kielitaidon ja työhön liittyvien asioiden rinnalla. Arjenhallintaan kuuluviksi laskettiin sähköisen asioinnin harjoittelu, omaan talouteen ja asumiseen liittyvät asiat sekä ajankäytön suunnittelu. Opetuksessa ja ohjauksessa pohdittiin yhdessä myös tarvittaessa muita asioita, jotka liittyivät olennaisesti osallistujan elämään ja usein myös työssäjaksamiseen ja –pysymiseen. Tällaisia asioita olivat muun muassa kotoutuminen, harrastukset ja vapaa-aika, perhe, oleskelulupa-asiat, realismi omista suunnitelmissa ja tavoitteissa ja osallisuus. Korona-pandemia toi keskusteluun usein myös pohdintaa turvallisuudesta, terveydestä, yksinäisyydestä ja pärjäämisestä.

Osallistujien kanssa puhuttiin paljon myös siitä, miten he voivat kielenopiskelua ja muiden taitojen kehittämistä jatkaa itsenäisesti, muissa Auralan palveluissa tai alueen muiden toimijoiden palveluissa. Osalle osallistujista löytyi sopivia jatkovaihtoehtoja helpommin kuin toisille, kun taas osa koki JOK-hankkeen palvelut niin erityislaatuisina ja itselleen sopivina, että heille oli hankkeen palvelun loppuessa hankala löytää jatkopolkua muista palveluista. Suuri rooli hankkeen palveluissa mukanaolon loppuvaiheen keskusteluissa oli, miten ottaa entistä tehokkaammin käyttöön itsenäisen oppimisen työkaluja, joista on hankkeen koko toiminta-aikana osallistujien kanssa puhuttu.

HANKKEEN TULOKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Hankkeen tuotoksena erilaisiin ohjaus- ja opetustilanteisiin osallistui 222 henkilöä ja näiden ohjaus- ja opetustilanteiden tuloksena osallistujat ovat saaneet vahvistusta perustaidoissa yhdessä

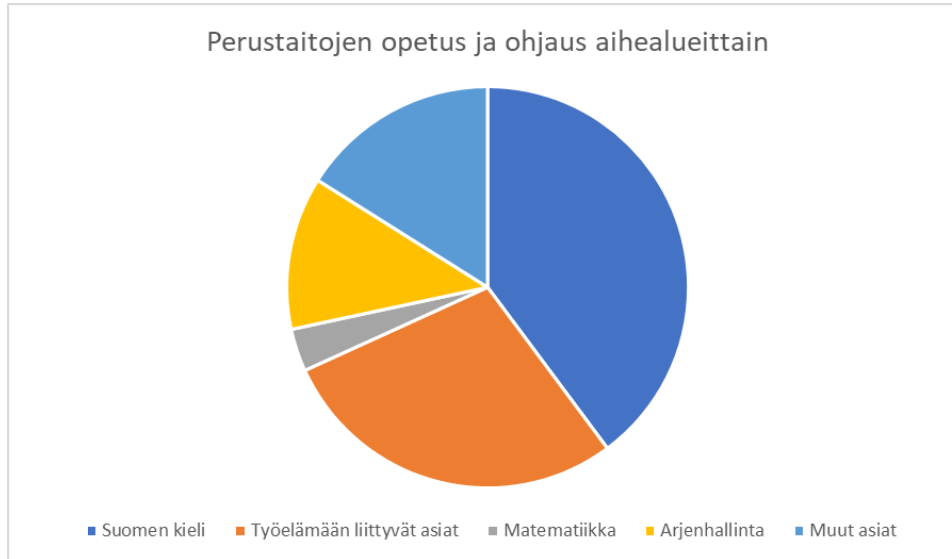

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

kartoitettujen ja sanoitettujen tarpeiden mukaan. Yli puolet osallistujista sai opetusta tai ohjausta useammalla kuin yhdellä osa-alueella.

Hankkeen osaamisklinikalla pystyttiin nopeasti ja joustavasti vastaamaan osallistujien tarpeisiin. Tämä mahdollisti asioiden oikea-aikaisen käsittelyn ja mahdollisuuden myös ennakoida. Tuloksena tästä osallistujien asiat etenivät (esimerkiksi työpaikan vaihtaminen, muun tarvittavan avun pariin ohjaaminen ja saattaminen) ja parhaimmillaan paransivat osallistujan elämäntilannetta mm. taloudellisesti.

Osallistujan tarpeiden pohjalta opetus ja ohjaus suunniteltiin yhdessä erilaiset vaikuttavat tekijät huomioon ottaen. Tällaisia tekijöitä olivat esimerkiksi työn ja muun elämän aikataulut, opiskeluun käytettävissä oleva aika, laitteet ja materiaalit sekä osallistujalle soveltuvat opiskelu- ja työskentelytavat. Osallistujien kokonaisvaltainen kohtaaminen ja elämäntilanteen huomioiminen tuotti positiivisia oppimistuloksia ja stressin vähentymistä sekä vahvisti itsetuntoa, kun pystyi aktiivisena aikuisena olemaan osa oman osaamisen kehittämisen suunnittelua.

Hankkeen tuloksena palvelujen joustavuudesta hyötyivät monet erilaiset osallistujaryhmät eri syistä. Eniten aikataulujen joustavuudesta hyötyivät vuorotyöläiset ja epätasaisesti eri aikoina osa-aikatyötä tekevät sekä toisaalta ne, joilla oli mahdollisuus ottaa kielenopiskelu osaksi työpäivää. Sisältöjen joustavuudesta ja yksilöllisestä lähestymistavasta hyötyivät eniten ne, jotka eivät muusta kurssi- tai palvelutarjonnasta olleet löytäneet omiin tarpeisiin sopivaa. Lisäksi yksilöopetuksesta hyötyi pieni joukko osallistujia, jotka kokivat ryhmäopetukseen osallistumisen sosiaalisesti haastavana.

Suomen kielen taidon edistyminen omalta tasolta eteenpäin parantaa elämänlaatua ja pärjäämistä Suomessa, sillä helpottaa työntekoa ja kommunikointia ympäristön kanssa. Kielen oppimiseen ja

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

käyttämiseen ei riitä pelkkä tieto kielestä itsestään vaan se vaatii myös paljon rohkeutta ja ymmärrystä omasta oppimisesta. Osallistujilta saatujen palautteiden perusteella yksi merkittävästä

muutoksista monilla on tapahtunut juuri oman kielenoppimisprosessin ymmärtämisen ja vahvistumisen kohdalla. Tämä taas edelleen vahvistaa yksilöiden oppimista myös hankkeen palvelujen päättymisen jälkeen.

Työssä pysyminen, viihtyminen sekä työyhteisöön kiinnittyminen olivat myös useampien osallistujien kohdalla yhteydessä suomen kielen oppimiseen. Oman kielitaidon kehittyminen vaikutti useampien palautteiden mukaan siihen, miten henkilö viihtyi työssään ja koki kuuluvansa työyhteisöön. Näin tapahtui sekä alemmilla että ylemmillä kielen tasoilla, joten muutosta ei tuo jokin yksittäinen kielitason saavuttaminen vaan kielitaidon kehittyminen ylipäätään. Kokemukset kyvystä ymmärtää äidinkieleltään suomenkielisiä työkavereita paremmin, pystyä itse viestimään raportoinnissa täsmällisemmin tai uskaltautua usean vuoden työnteon jälkeen puhumaan suomalaisten työkavereiden kanssa suomea englannin sijaan ovat merkittäviä työssä pysymiseen, viihtymiseen ja työyhteisöön kiinnittymiseen liittyviä tekijöitä.

Osa hankkeen tuloksista tuli työpaikoille jalkautumisesta. Kielen opetuksen vieminen lähelle työntekijöitä yhteistyössä työnantajan kanssa tuotti osallistujien palautteen mukaan hyviä tuloksia erityisesti työyhteisöön kiinnittymisessä, vaikka koko työyhteisö ei varsinaisessa hankkeen toiminnassa ollutkaan mukana.

Osalla osallistujilla tapahtui työuran kannalta merkittäviä muutoksia, kuten lehdenjakotyöstä oman korkeakoulutusalan työhön työllistyminen, jossa muun muassa suomen kielen taidon kehittämisellä oli suuri merkitys tai avustavasta hoitotyöstä koulutusta vastaavaan sairaanhoitajan työhön työllistyminen, jossa ratkaisevana tekijänä oli osallistujan saama työnhakuun ja työpaikan vaihtamiseen saama tieto ja ohjaus.

Etäyhteyksiin siirtymisen myötä digitaitojen opettaminen muuttui entistä konkreettisemmäksi ja tarpeisiin pystyttiin hyvin vastaamaan opettamalla sähköisten palvelujen käytön lisäksi myös videopuheluohjelmien käyttöä (pääasiassa Zoom ja Teams). Osallistujien pohjataidot erilaisten tietokoneohjelmien käytössä olivat hyvin vaihtelevia, joten toiset tarvitsivat opetusta huomattavasti enemmän, kun taas osa ei juuri lainkaan.

HANKKEESSA KEHITETTYJEN TOIMINTOJEN JATKAMINEN JA TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN

Hankkeen aikana yksilöopetuksesta ja -ohjauksesta havaitut hyödyt ovat olleet jo pohjana uusien, erityisesti perustietohankkeiden työmuotojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Jatkossa Auralassa on yksilöopetusta ja ohjausta perustaidoissa ja työelämätaidoissa mahdollista saada käynnissä olevissa hankkeissa ja suomen kielen opetusta lisäksi erilaisilla maksullisella opiston kursseilla, joiden suunnittelussa huomioidaan jatkossa entistä vahvemmin myös hankkeessa saatua tietoa työssäkäyvien toiveista ja haasteista suomen kielen opiskelussa. Kokonaisvaltaisen palvelupaketin luomista ja myymistä suunnitellaan ja käynnistellään.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

HANKKEEN NUMEERISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhteensä hankkeen aikana tavoitettiin 222 henkilöä. Tavoitteena oli 250 henkilöä, joten tästä tavoitteesta jäätiin hieman. Yrityksiä/työnantajia oli eri tavoin mukana 12. Osan kanssa yhteistyö oli yhdessä suunniteltua työpaikoille jalkautuvaa kielenopetusta, osa taas oli itse yrittäjiä, jotka hakeutuivat hankkeen palvelujen pariin oman maahanmuuttajataustansa vuoksi tai lähettivät maahanmuuttajatyöntekijänsä osaamisklinikalle. Opiskelijatyöpäiviä kertyi 1065.

Hieman alle tavoitteen jäänyttä kokonaisosallistujamäärää selittävät osin koronapandemian ja etäyhteyksiin siirtymisen vuoksi tapahtunut notkahdus, osin epätasainen aktiivisuuden jakautuminen kalenterivuoden sisällä ja tämän jakauman vaikea ennakoitavuus ja osin ryhmien vähäinen määrä. Pienryhmätoimintaa oli hankkeessa suunniteltu tehtäväksi enemmän, mutta ryhmien kasaaminen muodostui usein hankalaksi työssäkävien erilaisten aikataulujen ja erilaisten tarpeiden vuoksi. Eniten ryhmätoimintaa järjestettiin työpaikoille jalkautuvana, jolloin ryhmän muodostivat saman työpaikan työntekijät ja jolloin aikataulutus oli suunniteltu yhdessä työnantajan kanssa.

Opiskelijatyöpäivissä jäätiin 3000 päivän tavoitteesta ja merkittävin selittävä tekijä tälle olivat haasteet ryhmien muodostamisessa. Ryhmämuotoista toimintaa yritettiin hankkeen aikana järjestää useita kertoja, mutta joko ryhmään ei tullut lainkaan osallistujia tai ryhmä jäi osallistujamäärältään pieneksi. Suurin ryhmä oli kooltaan 10 osallistujaa. Haasteita ryhmien kokoon saamisessa tuotti erityisesti se, että työssäkävien työajat saattoivat olla hyvinkin erilaisia, jolloin yhteistä aikaa ei pystytty löytämään tai tarjottu ryhmän aika ei lähtökohtaisesti käynyt. Työpaikoille jalkautettu opetus oli lähtökohtaisesti aina ryhmämuotoista, mutta myös työpaikoilla ryhmät olivat pieniä, koska joko tarvitsijoita oli yhdellä työpaikalla vain vähän tai työnantaja ei voinut/halunnut tarjota hankkeen tuottamaa opetusta kaikille tarvitsijoille. Hankkeen toisella puoliskolla myös korona vaikutti omalta osaltaan siihen, että ryhmiä ei saatu kasaan.

Hanke oli suunnattu työssä jo oleville, mutta osa oli aloittaessaan nivelvaiheessa eli joko siirtymässä koulutuksesta työelämään tai vaihtamassa työpaikkaa. Tällaisia nivelvaiheessa olijoita oli toki myös työsuhteessa olevissa. Aloituslomakkeissa on lisäksi jonkin verran väärää tietoa, kun osallistujat ovat vastanneet työssäolotukseen ensimmäisen vaihtoehdon (työttömänä alle 6 kk), koska se on heille myös totta, eivätkä ole lukeneet listaa loppuun, vaikka hankkeen työntekijöillä on ollut tieto osallistujan työsuhteesta. Tällaiset virheelliset tiedot on lomakkeisiin korjattu käsin, jos virhe on huomattu vasta lomakkeen palauttamisen jälkeen.

Sukupuolten tasa-arvossa (=naisten osuus kokonaismäärästä) onnistuttiin paremmin kuin ennakoitiin hakemusvaiheessa, sillä sukupuolijakauma on suunnilleen puolet ja puolet. JOKin kokemukset eivät siis tue sitä oletusta, että naiset olisivat hankalammin tavoitettava ryhmä. Sekä miehissä että naisissa oli osallistujia koulutustasoltaan ja työalaltaan tasaisen monipuolisesti.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

Oletuksena hanketta suunniteltaessa oli, että apua perustaidoissa tarvitsevat erityisesti alemman koulutustason saaneet. Hankkeen kokemukset kuitenkin osoittivat, että perustaitojen

kehittämisen tarve on todellinen kaikilla koulutusasteilla. Haasteet ovat osin samat, osin taas erilaiset. Työelämä tietouteen ja toimintatapoihin liittyvät haasteet ovat hyvin samantyyppisiä riippumatta koulutustasosta tai työalasta. Kielelliset haasteet tulevat vastaan selkeämmin korkeasti koulutetuilla, joille oman alan työn löytäminen ja saaminen vaatii korkeampaa kielellistä osaamista kuin alemman koulutustason suorittava työ. Tämä näkyy myös kiinnostuksessa hankkeen kielinopetusta kohtaan. Korkeammin koulutetut tarvitsevat lisää kielitaitoa, ymmärtävät sen usein itsekin ja kokevat hankalaksi löytää omaan tasoon tai tarpeisiin sopivaa kielikoulutusta.

Suurin osa osallistujista kuuluu suurimpaan ikäryhmään 30–54-vuotiaat, mikä on hyvin ymmärrettävää, sillä suuri osa työntekijöistä on tämän ikäisiä. Alle 30-vuotiaat työssä olevat olivat enemmän osa-aikatoissa ja suunnittelivat opiskelemaan menemistä. Muutamia osallistujia hankkeen aikana pääsikin opiskelemaan ja vaihtoi työn kokopäiväiseen opiskeluun. Yli 54-vuotiaita tavoitettiin vain muutamia. Vanhemman ikäryhmän pieni osallistujamäärä voi selittyä sillä, että työssäolo on jo ehtinyt vakiintua niin, ettei tarvetta taitojen kehittämiseksi koeta suurena, tai työllistyminen tai työpaikan vaihtaminen ei ole merkittävien perustaitopuutteiden vuoksi ajankohtaista.

Koulutustaustalla ei näyttäisi juurikaan olevan merkitystä avun kokemuksessa. Apua tarvitsivat yhtä lailla kouluttamattomat kuin korkeasti koulutetutkin ja aiheet saattoivat olla hyvinkin samanlaisia. Ikä, sukupuoli tai koulutustausta eivät myöskään suoraan kerro ihmisen kyvystä oppia uutta tai elämäntilanteesta ja sen mukanaan tuomista haasteista. Jälkikäteen on mielenkiintoista katsoa, miten osallistujat ryhmittäytyivät, mutta niiden perusteella ei voi tehdä ennakoivaa oletusta.

Onnistuimme jo hakemusvaiheessa arvioimaan palvelutarpeen. Työvoimapalvelut eivät tunnista riittävästi työssäkäyvien maahanmuuttajien ongelmia, jotka liittyvät työssä pysymiseen tai työssä etenemiseen. Työssäkäyvät lasketaan liian helposti pois apua tarvitsevien joukosta. JOK-hankkeen aikana kävi kuitenkin hyvin ilmi, että palvelulle on tarvetta ja tarve jatkuu edelleen.

HANKETYÖN OSAAMISEN KARTTUMINEN

Sisällöllisesti hanke on ollut hyvin opettavainen, ja tieto ja ymmärrys kohderyhmän kohtaamista moninaisista osaamisen kehittämishaasteista ja -tarpeista on lisääntynyt ja vahvistunut ja samalla myös mahdollisuudet ja keinot reagoida näihin haasteisiin.

Ymmärrys asiakkaiden tavoittamisesta, lähestymisestä ja kokonaisvaltaisesta tilanteen arvioinnista on hankkeen aikana kehittynyt ja kokonaisvaltaisen ja yksilöllisen palvelun tarve täsmentynyt. Hankkeen aikana on kehittynyt myös nopeus selvittää asiakkaan tilannetta, kun ymmärrys tarpeellisista kysymyksistä on lisääntynyt. Osallistujia ei aina osaa välttämättä itse hahmottaa

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

kokonaistilannetta tai siihen liittyviä asioita, jolloin on tärkeää, että opettaja tai ohjaaja osaa näitä kysymyksiä kysyä, oli sitten kyse kielenoppimisesta tai työelämätaidoista.

Hankeosaajana toimintaympäristön hahmottuminen ja palvelun sijoittuminen alueen palvelukenttään on selkiytynyt lisää ja uusia yhteistyökumppanuuksia löydetty ja vanhoja vahvistettu. Vaikuttavuuden arviointia on koko Auralan Setlementin tasolla aktiivisesti kehitetty ja JOK-hanke on ollut mukana myös tässä kehittämisessä.

Henkilökunnan hankeosaaminen hankkeen aikana myös luonnollisesti lisääntynyt ja tulevaisuudessa hankkeissa osataan taas ottaa paremmin huomioon erilaiset hankkeisiin liittyvät tekijät.

ASIAKASPALAUTE JA ARVIOINTI

Saatu palaute on ollut hyvin positiivista. Erityisesti osallistujat ovat kiitelleet palvelun joustavuutta. Aikataulujen joustavuudesta hyötyivät ne, joiden on työn vaihtuvien aikataulujen (esim. vuorotyö) hankalaa tai mahdotonta sitoutua kursseille, jotka on sidottu tiettyyn ajankohtaan. Aikataulullisen joustavuuden lisäksi kiitosta sai sisällöllinen joustavuus, sillä hankkeessa pystyttiin hyvin vastaamaan yksilöllisiin tarpeisiin ja yksilölliseen etenemisnopeuteen. Positiivista palautetta on lisäksi tullut hanketyöntekijöiden osaamisesta, hankkeen ja Auralan tervetulleeksi toivottavasta ilmapiiristä.

Keväällä 2020 tehtiin sähköinen kysely etätyöskentelyyn siirtymisestä ja siitä, kokivatko osallistujat hankkeen saavutettavuuden tai palvelun sisällön muuttuneen. Kysely lähetettiin senhetkisille noin 40 osallistujalle, mutta vastauksia saatiin alle kymmenen. Tuoreessa tilanteessa osa koki etäyhteyksien käytön tässä vaiheessa vielä hieman hankaloittavan palveluun osallistumista, mutta suurin osa vastaajista ei kokenut hankkeen palveluissa merkittävää muutosta. Tämän kyselyn tulosten perusteella hanke koettiin sillä hetkellä osallistujille pääosin toimivaksi, mutta tiedostettiin myös epätasainen tilanne.

Keväällä 2021 tehtiin puhelinhaastatteluja, joilla haluttiin selvittää hankkeen vaikutuksia osallistujien taitoihin ja taitojen muutoksen vaikutusta työssä. Puhelinhaastatteluun osallistui 16 hankkeen eri vaiheissa ja eri syistä mukana ollutta henkilöä. Haastateltavien valinta ei ollut täysin satunnaista, sillä mukaan haluttiin kysyä nimenomaan erilaisia osallistujia ja kriteerinä oli myös se, että haastattelu pystyttiin tekemään puhelimesta suomeksi tai englanniksi. Haastattelut teki Auralan työntekijä, joka ei ollut töissä hankkeessa eikä tuntenut haastateltavia. Haastatteluissa kävi ilmi, että osallistujat olivat löytäneet hankkeeseen mukaan hyvin monia eri teitä, mutta noin 80 % oli löytänyt hankkeen verkostojensa kautta tai jonkun tutun (kaverin, työkaverin, ohjaavan tahon, opettajan) vinkkaamana. Vain noin 10 % oli löytänyt hankkeen itse etsimällä netistä tai suoraan Auralasta.

Kokemukset opituista tai muuttuneista asioista vaihtelivat hyvin paljon sen mukaan, mistä syystä hankkeen pariin oli hakeutunut. Suomen kielen oppiminen ja erityisesti mahdollisuus keskustella ja

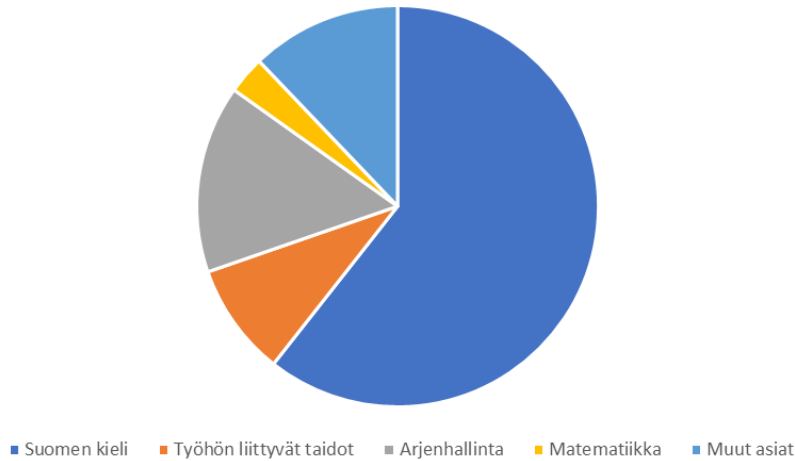
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

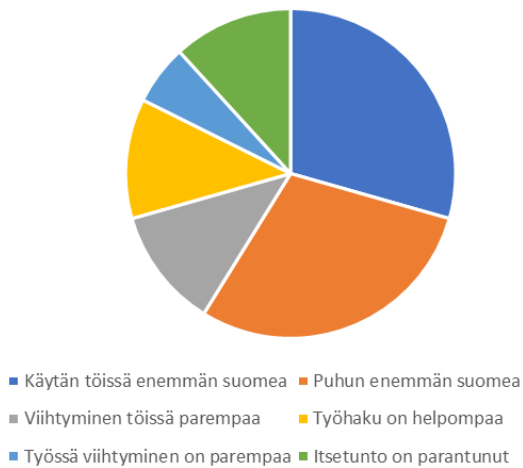
Auralan
Setlementti

harjoitella kielen puhumista nousivat vastauksissa muita aiheita suuremmiksi, sillä vajaa puolet vastaajista mainitsi puhumiseen tai suulliseen vuorovaikutukseen liittyvien asioiden kehittyneen hankkeessa olon aikana tai seurauksena.

Oppimiskokemus perustaidoittain

Työhön liittyvä muutos

Useat haastateltavat siis kokivat saaneensa hankkeesta tarpeisiinsa vastaavaa opetusta ja ohjausta ja 80 % vastaajista olivat suositelleet tai suosittelisivat hankkeen palveluja myös muille. Tämä näkyi hankkeessa myös konkreettisesti niin, että uusia osallistujia löysi hankkeen pariin tuttavien suosittelemana.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Auralan
Setlementti

Kevään ja syksyn 2022 aikana osallistujille lähetettiin hankkeen lopetuslomakkeet kaikille niille, jotka sitä eivät olleet vielä täyttäneet. Palautuneista lopetuslomakkeista suuresta osasta puuttui arviointi, joten niistä ei juuri saatu aineistoa hankkeen arvioimiseen. Syy arvioinnin puuttumiseen on mahdollisesti kysymysten hankala kieli tai sopimattomuus hankkeeseen, sillä nämä asiat olivat

aiemmin tulleet esille lomakkeiden täytön yhteydessä, kun osallistujilla oli tapaamisessa mahdollisuus kysyä apua ymmärtämiseen.

Spontaani palaute ollut ollut tärkein jatkuvan hankekehittämisen työkalu. Spontaania palautetta osallistajat ovat antaneet usein ja siihen on yleensä pystytty reagoimaan nopeasti. Kaikkien tarpeisiin ei toisaalta ole pystytty vastaamaan. Kaikille hankkeen palvelu ei myöskään sovi, mutta valitettavasti palvelusta pois jättäytyneiltä ei ole juurikaan saatu palautetta.